
Rad sa znanstvenoga skupa
UDK 050 Kaj : 811.163.42'282 (091)
Primljeno 2009-02-18

GLAVNINA KAJKAVSKIH GOVORA U DIJALEKTOLOŠKIM RADOVIMA U KAJU

Mijo Lončarić - Martina Kuzmić, Zagreb

Sažetak

U radu se daje kratak pregled radova objavljenih u časopisu "Kaj" u kojima se prikazuju kajkavski narodni govori glavnine, većine kajkavskoga narječja, zapravo svih osim gorskokotarskih (o kojima se posebno govori). Za ovu priliku popis radova u kojima se govori o kajkavštini – narodnim govorima u zemlji i dijaspori, gradskim kajkavskim govorima, kajkavskom književnom jeziku i jeziku dijalektalne književnosti – napravila je Martina Kuzmić. Donosi se taj popis.

Nekoliko je radova bilo potaknuto objavljivanjem monografija o pojedinim kajkavskim krajevima. Neka su područja na taj način dobila prve znanstvene prikaze svojih govora. U novije vrijeme objavljeno je nekoliko radova mladih, na natječajni poticaj uredništva časopisa.

Radovi su različitoga karaktera – od amaterskih preko početničkih stručnih i preglednih radova do znanstvenih radova naših poznatih dijalektologa.

Raspravlja se o pojedinim mjesnim govorima, o većim ili širim područjima, skupinama govora i kajkavskim dijalektima, glavnim osobitostima idioma, njihovim pojedinim razinama i karakteristikama (imena, etnografsko i prirodoslovno nazivlje, đaćki govor, germanizmi, klasifikacija, odnos prema slovenskom jeziku itd.).

*Ključne riječi: narječje, dijalekt, kajkavština, narodni govori, gradski govori, dijalekto-
loški radovi, časopis "Kaj"*

Daje se kratak pregled radova objavljenih u časopisu "Kaj" u kojima se prikazuju kajkavski narodni govori glavnine, većine kajkavskoga narječja, zapravo svih osim gorskokotarskih (o kojima se posebno govori). Za to je, kao i za prikaz drugih tema, potrebna kompletna bibliografija časopisa. Za ovu priliku popis radova u kojima se govori o kajkavštini – narodnim govorima u zemlji i dijaspori, grad-

skim kajkavskim govorima, kajkavskom književnom jeziku i jeziku dijalektalne književnosti – napravila je Martina Kuzmić. U prilogu rada donosi se taj popis, pa se ovdje ne navodi o kojim je govorima riječ.

Nekoliko je radova bilo potaknuto objavljivanjem monografija o pojedinim kajkavskim krajevima (Krapina, Međimurje, Križ, Pregrada ...), o čemu bi se moglo opet razmisliti, posebno o onima gdje nema uvjeta da administrativna zajednica sama omogući izradu prikaza njihovoga kraja. Neka su područja dobila na taj način prve znanstvene prikaze svojih govora. U novije vrijeme objavljeno je nekoliko radova mladih (o Kelemenu, Međimurju ...), koje je – kontinuiranim natjecajem - potaknulo uredništvo časopisa.

Radovi su različitoga karaktera – od amaterskih, preko početničkih stručnih i preglednih, do znanstvenih radova naših poznatih dijalektologa (Brabec, Težak, Šojat, Zečević, Lisac ...). Naravno, i amaterski su radovi vrijedni, posebno ako govore o još nepoznatim govorima, a posebna im je vrijednost u tome što su to redovno radovi izvornih govornika, koji mogu dati bitne informacije o govoru. Razumljivo, i na žalost, katkad tehnička strana, transkripcija, nije u skladu sa zahtjevima standardnog lingvističkog obilježavanja.

Raspravlja se o pojedinim mjesnim govorima, o većim ili širim područjima, skupinama govora i kajkavskim dijalektima, glavnim značajkama idioma, njihovim pojedinim razinama i karakteristikama (imena, etnografsko i prirodoslovno nazivlje, dački govor, germanizmi, klasifikacija, odnos prema slovenskom jeziku itd.).

Posebno se osvrćemo na neke od autora i radova.

Kajkavske govore oko Sutle i Slunja istraživao je **Ivan Brabec**. U radu *Sutlanski ikavci* autor piše o kajkavskim ikavskim govorima između Save i Sutle. Podrijetlo sutlanskih kajkavaca ikavaca Brabec smješta u ikavski šćakavski kraj, na područje zapadne Bosne.

U radu *Kajkavsko narječje oko Slunja* autor piše o govorima oko Slunja u kojima nalazi kajkavske elemente (protetsko *v*, zamjenica *kaj* i dr.) – riječ je o govorima Nikšića i Blagaja. Brabec smatra da su kajkavske crte na slunjskom području podrijetlom iz prekokupskih krajeva.

Plodonosna istraživanja na području kajkavsko-čakavskih ikavsko-ekavskih govora proveo je **Stjepko Težak**. U radu *Kajkavci na razmeđu* autor istražuje kajkavsko narječje na kajkavsko-čakavskom razmeđu koje obuhvaća karlovačko

četverorječje i jedan pojas Žumberka sve do Save i Sutle. U tim je govorima pre-malo specifičnosti koje dijele kajkavsko od čakavskoga narječja, a vrlo je mnogo crta koje su svim narječjima zajedničke. Težak predlaže da se na preciznijim dija-lektološkim kartama ovo područje kajkavskih ikavsko-ekavskih govora označi kao kajkavsko-čakavsko, i to ikavsko-ekavsko.

U radu *Govori na području općine Ozalj* piše da je općina Ozalj stjecište svih triju hrvatskih narječja. Ozaljski govor je kajkavsko-čakavski ikavsko-ekavski govor, u kojemu prevladavaju kajkavske osobitosti na fonološkoj i morfološkoj razini.

Vrijedna dijalektološka i jezičnopovijesna istraživanja kajkavskoga književnog jezika i krapinskoga govora proveo je **Antun Šojat**. U radu *Jezik Domjanićevih kajkavskih pjesama* piše da je taj jezik izgrađen na temelju zagrebačkoga koinea – dakle, na kajkavskome književnom jeziku, s podosta utjecaja štokavskih i čakavskih elemenata u oblicima, s jakom primjenom osobitosti latinske i njemačke gramatike. Autor iznosi fonološke, morfološke i tvorbene osobitosti Domjanićevih pjesama koje su nastavak prekinutoga kajkavskog književnog jezika.

U radu *O govoru Krapine* autor piše da se u Krapini stvara određeni kajkavski međudijalekt, novi gradski idiom, koji ima karakteristike kajkavskoga koinèa. Autor daje pregled glasovnoga i naglasnog sustava krapinskoga kajkavskog govora.

O Hrvatima kajkavcima izvan Hrvatske, objavio je nekoliko tekstova **Stjepan Krpan**, koji je pisao i o drugim Hrvatima u dijaspori, što je objavljeno drugdje, a o njima je objavio i nekoliko knjiga. Obično daje pregled njihova doseljenja, gospodarskih prilika, narodnih ustanova i društvenih prilika, običajne baštine, ali i osobitosti njihova govora, što je mogao zamijetiti on kao nejezikoslovac. Ipak ti članci obično su vrijedni i s lingvističkoga gledišta jer katkad prvi donose podatke o govoru tih Hrvata. To su članci: *Hrvati kajkavci u Keči (Rumunjska)*¹; *Goranski kajkavci u Rekašu* (gdje je većinski hrvatski živalj bio šokački, štokavski ekavski); *Hrvati kajkavci u mađarskoj Podravini*,² *Pomurski Hrvati u Mađarskoj*, *Gradišćanski kajkavci u Umoku i Vedešinu*, *Hrvatski Grob*.

Svoj zavičajni zlatarski kraj istraživao je **Kazimir Sviben**. U radu *Govor zlatarskog kraja* autor opisuje kajkavske govore zlatarskog kraja, poglavito u Zlatarskim Martincima, u zaselku Svibni. Autor ih opisuje na fonološkoj razini.

¹ O njima je, kao i Hrvatima u Rekašu, mjesta blizu Temišvara, autor napisao i posebne knjige. Ovdje se zbog prostora donose samo hrvatska imena mjesta iz drugih država.

² Govore Hrvata kajkavaca u mađarskoj Podravini istraživali su Ivan Brabec, Ernest Barić i Mijo Lončarić koji lukoviški govor označava kao sjevernomoslavački, a bobovečki govor kao podravski.

Fonološka istraživanja kajkavskih govora s posebnim naglaskom na vokalizmu provela je **Vesna Zečević**. U radu *Bednjanski govor u tipološkoj klasifikaciji kajkavskih govora* kriteriji su strukturne razlike između kajkavskih vokalskih sustava koje uzrokuje neutralizacija vokala u određenim sintagmatskim položajima. U tim su položajima vokalski podsustavi sa smanjenim brojem vokala, jer se jedni vokali zamjenjuju drugima.

Pregled istraživanja međimurskih i podravskih govora dao je **Ivan Zvonar**. U radu *Hrvatski kajkavski jezik ili jedno srodno narječje iz Prekmurja u Martjanskoj pjesmarici (starijoj)* autor navodi da su prvi primjeri kajkavske poezije zapisani u Prekmurju (danas Republika Slovenija) potkraj 16. stoljeća. Prikupili su ih protestantski pastori za korištenje pri bogoslužju i u školama. Kako u to vrijeme nisu imali svojih pjesama, posegli su za tekstovima svojih južnih susjeda Hrvata kajkavaca koji su im bili najbliži i najrazumljiviji. Tako su nastajale manje zbirke pjesama koje je netko (prije 1710.) uveo u jedan svezak. To je danas Martjanska pjesmarica I., barem dijelom iz 1593. godine. Riječ je o opsežnoj pjesničkoj zbirci koja obuhvaća dvije stotine i dvije duhovne i devet svjetovnih pjesama. Svjetovne su pjesme zapisane samo u tom zborniku. Razumljivo je da su prepisivači u kajkavske tekstove unosili elemente prekmurskog dijalekta, ali ne u tolikoj mjeri da bi se mogla dovesti u sumnju pripadnost predložaka. To jednako vrijedi za duhovne i za svjetovne pjesme. Njihovo se hrvatsko podrijetlo može dokazati na fonetsko-fonološkom, morfološkom i leksičkom planu. U ovom je radu predložena detaljnija analiza pjesme *Cantio De Matrimonio (Pjesma o braku)* koja potvrđuje ove spomenute navode. Izabrana je pjesma zanimljiva i po tome što donosi ime svog autora (Andrije Šajtića) i godinu nastanka 1534. Prekmurskim pastorima ostaje velika zasluga da se, zahvaljujući njihovoj trudi, dio najstarije kajkavske poezije sačuvao do danas i u pisanom obliku.

Studija Ivana Zvonara *Kajkavski govori sjeverozapadne Hrvatske, s posebnim obzirom na Međimurje* (dopunjena, zapravo, recenzija knjige Đ. Blažeka "Vrela kajkavskih govora") također je doprinos poznavanju međimurskoga dijalekta.

Treba izdvojiti i u širim jezikoslovnim razmjerima jedinstven rad **Bulcsúa Lászla** *Iz glasoslovlja opće međimurštine*, pisan upravo kajkavštinom predložka istraživanja.

Usporednom jezičnom analizom adamovečkoga i donjozelinskog govora **Ivo Kalinski** pridonio je poznavanju arhaičnih i revolucionarnih kajkavskih crta govora. U radu *Adamovečki i donjozelinski govor i jezik Domjanićevih kajkavskih pjesama* riječ je o donjozelinskome govoru koji po Ivšičevoj *Karti hrvatskih kajkavskih akcenatskih tipova* spada u mlađu, IV. skupinu kajkavskih govora i o adamovečkom govoru koji spada u stariju, I. skupinu. Donjozelinski se govor na toj karti nalazi s istočne, a adamovečki sa zapadne strane granice što kajkav-

ske govore dijeli na starije i mlađe. Istraživanje je pokazalo da adamovečki govor zadržava staro stanje što se tiče mjesta naglaska na penultimi i dalje prema početku riječi, novi akut i cirkumfleks, dok je u donjozelinskome novi akut i na dugim i na kratkim slogovima metatonirao u cirkumfleks, kako je to inače u većini kajkavskih govora IV. skupine. U adamovečkom govoru kratki se naglasak s ultime povukao na penultimu jednako kao kad je penultima duga. Tako su se izjednačili tipovi *gla:và* i *žena*. Jezik Domjanićevih kajkavskih pjesama odgovara starom kajkavskom književnom jeziku, koji se od donjozelinskoga i adamovečkoga govora, kao očekivane Domjanićeve podloge – razlikuje, što je iz podataka u tekstu vidljivo, u vokalizmu, konsonantizmu i morfologiji.

Radove o nekoliko kajkavskih područja objavio je **Mijo Lončarić**: o podravskim, moslavačkim, međimurskim, varaždinskim, bednjanskim i dr. govorima. U *Govori kriškoga područja* autor piše da su govori kriškoga područja zanimljivi zato što se na moslavačkom području susreću kajkavsko i štokavsko narječje. Autor opisuje kajkavske i štokavske govore – daje pregled samoglasničkoga, suglasničkoga i naglasnoga sustava.

Rad *Govor Donje Dubrave i okolice* opisuje međimurske govore Donje Dubrave, Kotoribe, Donjeg Vidovca, Marije na Muri i Legrada – daje se pregled samoglasničkoga, suglasničkoga i naglasnoga sustava te pregled oblikâ. Dotad najdetaljnije prikazuje ukidanje svih prozodijskih opreka osim mjesta naglaska i prefonologizaciju kvantitete u kvalitetu vokala.

Govor pregradskog kraja u Hrvatskome zagorju daje pregled samoglasničkoga, suglasničkoga i naglasnoga sustava. Utvrdio je da su u nekim govorima ukinute sve prozodijske opreke osim mjesta naglaska, kao i u Međimurju. Pronašao je da se barem u jednom od tih govora, odnosno u govoru jednoga zaselka Huma na Sutli, čuva kontinuantna stražnjega nazalnoga vokala kao poseban fonem.

U radovima *Galovićeve i današnja peteranska kajkavština* te *Miškinina i današnja đelekovečka kajkavština* autor uspoređuje mjesne govore u koprivničkoj Podravini te Galovićevu i Miškininu kajkavštinu, koje sadrži gotovo jedine dijalektološke podatke iz njihova vremena. Iznose se novi podaci o govoru Peteranca čiji se govor izdvaja u Podravini ne samo akcentuacijom nego i vokalizmom (razvoj poluglasa). Prikazuju se rezultati čestotnog istraživanja Galovićeve jezika i uspoređuju se s takvim istraživanjem Miškinina jezika.

Članak *Govor Varaždina i okolice* utvrđuje da su se u tim govorima očuvale posebnosti, osobito u naglascima, a s druge strane prisutne su i značajne novosti. Te novosti tiču se, među ostalim, nenaglašenih vokala, palatalnih nazala i množine imeničke deklinacije te završnoga *-l* (\rightarrow *u, w, v, f*). U gradu Varaždinu postoje dva kolokvijalna idioma, kajkavski i onaj standardnog govora, koji međusobno utječu jedan na drugi. Daje se pregled akcentuacije, vokalizma, konsonantizma i

morfologije imenica i glagola opisivanog govora.

Bednjanski govor u kajkavštini pokazuje da bednjanski govor karakteriziraju posebnosti razvoja i stanja u prozodiji i drugim razinama, a posebno u vokalizmu, po čemu je jedinstven u okviru dijasistema kajkavskoga narječja. Zbog toga taj govor treba izdvojiti u poseban poddijalekt – *bednjanski*, u okviru središnjoza-gorskoga dijalekta. To područje i po zemljišnom reljefu čini jednu cjelinu: okruženo je gorama, odnosno njima je odvojeno od drugih zagorskih krajeva. Drugi će poddijalekti biti *medvednički*, *stubičanski* i *krapinski*.

Uz dragocjene radove o goranskoj kajkavštini **Josip Lisac** objavio je i radove izvan toga kruga.

Rad *Kajkavština i njena proučavanja* prikazuje bibliografsku obrađenost kajkavskoga narječja te popisuje i ocjenjuje zasluge pojedinih učenjaka. Na kraju se navodi literatura.

U radu *Sličnosti i razlike bednjanskoga govora i štajerskih dijalekatnih idioma* autor prikazuje obrađenost kajkavskoga bednjanskog govora i slovenskih štajerskih dijalekatnih idioma, a zatim iznosi osnovne osobitosti bednjanskoga govora, prvenstveno njegova vokalizma. Taj je vokalizam tipično kajkavski, ali posjeduje i specifičan pomak većine vokala u smjeru suprotnom od kretanja kazaljke na satu. Bednjanska akcentuacija izrazito je arhaična, a zanimljive su i druge jezične razine. Na kraju se bednjanske osobine uspoređuju sa štajerskima. Zaključuje se kako su na kajkavsko-slovenskoj granici govori uglavnom redovito istoga tipa, obično neznatno različiti. U tom se smislu prilično izdvaja bednjansko područje, osjetno drukčije od govora na slovenskoj strani, i to upravo u zoni kajkavsko-štajerskoj, gdje inače ima dosta sekundarnih izoglosa.

Jela Maresić bavila se frazeološkim i leksikološkim istraživanjem podravske i gradišćanske kajkavskoga govora. U radu *Frazemi u govoru Kloštra Podravske* autorica donosi popis frazema i tumači njihova značenja.

U radu *O leksiku gradišćanskohrvatskih kajkavaca* analizira se leksik kajkavskih govora Hedešina i Homoka u Mađarskoj. Uspoređuje ga se s leksikom kajkavskoga, čakavskoga i štokavskoga narječja koji čini temelj hrvatske leksičke baštine. Stanovit je broj leksema u tim dvama govorima došao stranim međujezičnim utjecajima prije ili poslije doseljavanja u zapadnu Mađarsku. Članak sadrži i kratak osvrt na leksičke odnose s gradišćanskohrvatskim jezikom te neke sinonimne odnose unutar govora uvjetovane kontaktom različitih jezičnih sustava. Osobito su zanimljivi arhaični leksemi te oni koji čuvaju stara značenja riječi.

Svojim radovima o međimurskim govorima **Đuro Blažeka** znatno je pridonio istraživanju kajkavštine. U radu *Govor Preloga* autor prikazuje temeljne fonološke, morfološke, sintaktičke i leksikološke osobine govora Preloga, koji je po veličini drugi grad u Međimurju. Najvažnija je činjenica u govoru Preloga gubi-

tak prozodijskih opreka, što potvrđuje Ivićeve i Lončarićeve podatke iz drugih mjesta. I svršeni i nesvršeni glagoli imaju supin. U govoru su prisutni hungarizmi i germanizmi, zbog povijesnih i zemljopisnih razloga.

Rad *Govor Praporčana u sjeverozapadnom Međimurju* donosi osnovne osobitosti govora na fonološkoj i morfološkoj razini te rječnik odabranih riječi s potvrdama iz živoga govora. Govor pripada gornjem poddijalektu međimurskoga dijalekta, zbog toga što *jat* i poluglas nisu izjednačeni ni u naglašenoj ni u nenaglašenoj poziciji. U morfologiji se ističe alomorf *-o* na mjestu morfema *-l-* za m. r. jd. gl. prid. rad.

U radovima *Govor Svetoga Petra kraj Ludbrega* i *Govor Jalžabeta* autor donosi temeljne osobine vokalizma i morfologije. Izgubljene su prozodijske opreke kao u međimurskim govorima.

O govoru podravskih Hrvata u Mađarskoj piše **Sanja Vulić**. U radu *Jezik pučkih pripovijesti podravskih Hrvata u Mađarskoj* autorica navodi da je vrlo bogata usmena pučka književnost podravskih Hrvata u Mađarskoj, koja se gotovo četrdeset godina zapisuje, a posljednjih se godina počinje objavljivati u knjigama. Zbirka *Krikus-krakus* (Pečuh, 1999.) četvrta je u nizu takvih knjiga. Ta zbirka sadržava pripovijesti Hrvata kajkavaca i Hrvata štokavaca u mađarskom dijelu Podravine. Govori obiju skupina bili su čestim predmetom zanimanja dijalektologa. U ovom se radu rezultati njihova istraživanja uspoređuju s jezikom zbirke *Krikus-krakus* te se na taj način pokazuje u kojoj je mjeri pripovjedni jezik zablježenih tekstova u skladu s pojedinim mjesnim govorima iz kojih su kazivači. Također se ukazuje na specifičnost kajkavsko-štokavskih odnosa u jeziku tih književnih djela, što je također u skladu s mjesnim govorima.

I iz ovoga kratkoga pregleda nekih tema i autora dijalektoloških radova objavljenih u *Kaju* može se zaključiti da je taj časopis odigrao znatnu ulogu i na poznavanju suvremenoga stanja govora kajkavskoga narječja, kao što je to imao i na drugim područjima – povijesti kajkavskoga jezika i književnosti, afirmaciji dijalektalne književnosti, ne samo na kajkavštini, afirmaciji kajkavske i uopće dijalektne narodne riječi, folklora, kulture i uopće društvenoga života na kajkavskim područjima. Istina, to je vrijeme kada se u Hrvatskoj intenziviraju i znanstvena istraživanja narodne riječi na svim razinama i u znanstvenim i nastavno-znanstvenim ustanovama, pa tako i istraživanja kajkavštine. Izuzetno je važno da se u Akademijinom Institutu za jezik počelo raditi na *Rječniku hrvatskoga kajkavskoga književnoga jezika*,³ Akademijin Odbor za dijalektologiju i Institut za jezik

pokrenuli su niz simpozija pod zajedničkim naslovima “Znanstveni skupovi o hrvatskim dijalektima”, od kojih je prvi posvećen čakavštini, drugi kajkavštini a treći štokavštini.⁴ Uvodni referat na “kajkavskom” skupu imao je Antun Šojat, koji je govorio o istraživanju kajkavštine, gdje je naglasio intenziviranje njezina proučavanja, a među tim je iznio važnost Kaja.

Valja podsjetiti na kontinuirane znanstvene skupove koje je Kajkavsko spravišće – samostalno, ili u suradnji s lokalnom upravom, ili u sklopu svoje redovite Tribine – organiziralo niz godina gotovo na cijelom kajkavskom području, objavljujući jezikoslovni i književno-jezični korelacijski sklop tema u Kaju, te u zbornicima unutar više biblioteka. Tako je u sklopu Tjedna kajkavske kulture u Krapini, Kajkavsko spravišće, u suradnji s Društvom za kajkavsko kulturno stvaralaštvo Krapina, sve od 1975. godine održavalo tradicionalne znanstvene skupove “Jezični i umjetnički izraz na kajkavskom tlu”, s kojih su izabrani radovi (iz 1975., 1988., 1990. i 1991. godine) skupljeni u istoimenom zborniku 1993. (u spomen 800. obljetnice Krapine). U Kaju su, pak, radovi s tih skupova objavljeni u zasebnom svesku (Kaj, 1-2, 1988.), u rubrici Iz hrvatske (staro)lajkavske baštine brojeva 1-2, 3 i 4 tijekom 1992. i drugdje. U rubrici Tema: Galović, na primjer (Kaj, 1-2, 2003.), objavljeni su radovi sa znanstvenoga skupa Spravišća uz 115. obljetnicu rođenja Frana Galovića... i tako dalje. Kajkavološki jezično-književni sklop tema objavljen je i u Lepoglavskim zbornicima 1992, 1993, 1994, 1995, 1996 s pet znanstvenih skupova “Šest stoljeća kulture i umjetnosti u Lepoglavi” (Biblioteka “Hrvatski kulturni i prirodni spomenici”), u Zborniku radova sa znanstvenih skupova u Klanjcu, u povodu 200. obljetnice rođenja Antuna Mihanovića Antun Mihanović i njegovo doba (Mala biblioteka “Ignac Kristijanović”, 1996.)... itd.

Važna je i novija suradnja s čakavskim partnerima - i to u sklopu programa Kajkavskoga spravišća “Kaj & ča: prožimanja i perspektive” - kojima treba pridružiti i štokavske.

Vrijedno je naglasiti značenje kontinuiranog natječaja časopisa *Kaj* i njegova nakladnika Kajkavskoga spravišća za stručne radove iz dijalektologije, posebno za opise kajkavskih zavičajnih idioma (nedovoljno, ili sasvim neistraženih kajkavskih lokalnih govora). Riječ je o jednom od projekata programa Kajkavskoga spravišća “Jezičnica kajkaviana”, u sklopu kojega je od 2003. godine u *Kaju* sudjelovao značajan broj mladih i afirmiranih znanstvenika (Đuro Blažeka, Anđela Frančić, Ružica Gregurić, Martina Kuzmić, Jela Maresić, Velimir Piškorec...).

³ Od početka njegova izlaženja, 1984. godine, objavljeno je 11 svezaka Rječnika – do riječi *prekogazliv* (oko 2640 stranica dvostupačno tiskanoga rječničkoga teksta).

⁴ Dosad je održano 11 skupova, od kojih su pojedini bili posvećeni najvažnijim temama o hrvatskim narodnim govorima i njihovu proučavanju.

Sigurno će najmanje poznato i istraživano hrvatsko narječje – kajkavsko – uskoro u istraživanju i poznavanju dostići druga dva hrvatska narječja, u čemu je i uloga Kaja bila i jest velika.

Martina Kuzmić, Zagreb

A. POPIS RADOVA O GLAVNINI KAJKAVSKIH GOVORA OBJAVLJENIH U
KAJU*

BALOG, Z. – 1994: Vox clamantis iliti kak se na Brežnici prestalo po horvacki meniti. *Kaj*, XXVII, 2–3, Zagreb, 51–62.

BALOG, Z. – 2004: Toponomastika Varaždinske županije i ponešto Podravlja. *Kaj*, XXXVII, 4–5, Zagreb, 87–104.

BELETA, S. – 1993: Prilog leksikografiji moslavačke kajkavštine. *Kaj*, XXVI, 5–6, Zagreb, 30–34.

BIŠČAN, D. – 1993: Hrvatskokajkavski jezik u varaždinskoj latinskoj gimnaziji. *Kaj*, XXVI, 1, Zagreb, 45–50.

BLAŽEKA, Đ. – 1998: Govor Preloga. *Kaj*, XXXI, 2, Zagreb, 23–37.

BLAŽEKA, Đ. – 2000: Govor Svetoga Petra kraj Ludbrega. *Kaj*, XXXIII, 6, Zagreb, 35–46.

BLAŽEKA, Đ. – 2002: Prilozi u donjomeđimurskim govorima. *Kaj*, XXXV, 4, Zagreb, 33–44.

BLAŽEKA, Đ. – 2003: Govor Jalžabeta. *Kaj*, XXXVI, 4–5, Zagreb, 55–70.

BLAŽEKA, Đ. – 2005a: Govor Praporčana. *Kaj*, XXXVIII, 3, Zagreb, 33–46.

BLAŽEKA, Đ. – 2005b: Semantička adaptacija germanizama u donjomeđimurskim govorima. *Kaj*, XXXVIII, 1–2, Zagreb, 82–93.

BRABEC, I. – 1969: Sutlanski ikavci. *Kaj*, II, 5, Zagreb, 25–28.

BRABEC, I. – 1970: Kajkavsko narječje oko Slunja. *Kaj*, III, 6, Zagreb, 61–63.

BRAIM, M. – 1974: Počeci kajkavske leksikografije. *Kaj*, VII, 5–6, Zagreb, 105–109.

DOLENEC DRAVSKI, M. – 1992a: Mali kajkavski etnografski pojmovnik. *Kaj*, XXV, 4, Zagreb, 31–41.

DOLENEC DRAVSKI, M. – 1992b: Mali kajkavski etnografski pojmovnik, II. (nastavak iz br. 4/1992). *Kaj*, XXV, 5–6, 27–32.

FINKA, B. – 1998: Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika. *Kaj*, XXXI, 1, Zagreb, 17–26.

* Kronologijski, popisani bibliografski korpus obuhvaća 40 godišta redovitih brojeva časopisa *Kaj* od početka 1968. do kraja 2007. godine, izuzevši gorskokotarske jezične teme, kao i radove iz posebnih izdanja unutar biblioteka Kajkavskoga spravišča (*op. ur.*).

- FRANČIĆ, A. – 2000: Prvi spomen Međimurja. *Kaj*, XXXIII, 1–2, Zagreb, 61–70.
- FRANČIĆ, A. – 2002: O prezimenu Međimurec i njegovim varijantama. *Kaj*, XXXV, 4, Zagreb, 19–31.
- GREGURIĆ, R. – 2003: Fonološke osobitosti govora mjesta Kelemen. *Kaj*, XXXVI, 4–5, Zagreb, 71–84.
- GREGURIĆ, R. – 2004: Morfološke osobitosti govora mjesta Kelemen. *Kaj*, XXXVII, 4–5, Zagreb, 73–85.
- GUŠIĆ, M. – 1972: Praslavenska baština u Međimurju. *Kaj*, V, 5, Zagreb, 62–65.
- JEMBRIH, A. – 1992: Rukopisno kajkavsko jezično blago Matije Valjavca. *Kaj*, XXV, 5–6, Zagreb, 17–26.
- JEMBRIH, A. – 1996: Pravopis hrvatskoga jezika kajkavske književne osnovice iz 1651. i 1745. godine. *Kaj*, XXIX, 4, Zagreb, 37–62.
- JEMBRIH, A. – 2005: Kajkavski rukopisni kuharski recepti iz 18. st. *Kaj*, XXXVIII, 6, Zagreb, 45–56.
- JEMBRIH, A. – 2006: Kuharski naputci kapucina Pashazija iz 1787. *Kaj*, XXXIX, 5–6, Zagreb, 79–94.
- JUNKOVIĆ, Z. – 1971: O jeziku Vitezovićeve kronike. *Kaj*, IV, 11, Zagreb, 58–60.
- KALINSKI, I. – 1992: Kajkaviana – fenomen i upit. *Kaj*, XXV, 4, Zagreb, 29–30.
- KALINSKI, I. – 2003: Adamovečki i donjozelinski govor i jezik Domjanićevih kajkavskih pjesama. *Kaj*, XXXVI, 6, Zagreb, 35–47.
- KEKEZ, S. – 2007: O istraživanju turopoljskih govora. *Kaj*, XL, 6, Zagreb, 53–66.
- KOPJAR, M. – 1973: Osobine govora okolice Novog Marofa. *Kaj*, VI, 4–5, Zagreb, 46–48.
- KRPAN, S. – 1991: Hrvati-kajkavci u Keči (Rumunjska). *Kaj*, XXIV, 5–6, Zagreb, 41–56.
- KRPAN, S. – 1992a: Goranski kajkavci u Rekašu. *Kaj*, XXV, 3, Zagreb, 49–54.
- KRPAN, S. – 1992b: Hrvati kajkavci u mađarskoj Podravini. *Kaj*, XXV, 1–2, Zagreb, 63–76.
- KRPAN, S. – 1992c: Pomurski Hrvati u Mađarskoj. *Kaj*, XXV, 4, Zagreb, 53–62.
- KRPAN, S. – 1993: Gradišćanski kajkavci u Umoku i Vedešinu. *Kaj*, XXVI, 1, Zagreb, 65–72.
- KRPAN, S. – 1995: Hrvatski Grob. *Kaj*, XXVIII, 4–5, Zagreb, 123–132.
- KUZMANOVIĆ, M. – 1973: Bibliografija kajkaviana. *Kaj*, VI, 11–12, Zagreb, 3–54.
- KUZMIĆ, M. – 2006: Istraživanje moslavačkih kajkavskih govora. *Kaj*, XXXIX, 3, Zagreb, 45–51.
- KUZMIĆ, M. – 2007: Fonološki sustav govora Strušca. *Kaj*, XL, 4–5, Zagreb, 75–88.
- LÁSZLÓ, B. – 2002: Iz glasoslovlja opće međimurštine (Listek na preštímáno vuredništvo). *Kaj*, XXXV, 1–2, Zagreb, 61–90.
- LISAC, J. – 1997: Sličnosti i razlike bednjanskoga govora i štajerskih dijalekatnih idioma. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 31–40.
- LISAC, J. – 2000b: Kajkavština i njena proučavanja. *Kaj*, XXXIII, 6, Zagreb, 27–34.

LONČARIĆ, M. – 1984: Govori kriškoga kraja. Križ i okolica. Po dragome kraju. *Kaj*, XVII, 4–5, Zagreb, 127–138.

LONČARIĆ, M. – 1985a: Govor Donje Dubrave i okolice. *Kaj*, XVIII, 5–6, Zagreb, 39–48.

LONČARIĆ, M. – 1985b: Govor pregradskog kraja. Pregrada i okolica. *Kaj*, XVIII, 2–3, Zagreb, 43–53.

LONČARIĆ, M. – 1987: Miškinina i današnja đelekovečka kajkavština. *Kaj*, XX, 1–2, Zagreb, 61–78.

LONČARIĆ, M. – 1988: Kajkavsko narječje u svjetlu dosadašnjih proučavanja. *Kaj*, XXI, 1–2, Zagreb, 9–22.

LONČARIĆ, M. – 1995: Govor Varaždina i okolice. *Kaj*, XXVIII, 1–2, Zagreb, 29–39.

LONČARIĆ, M. – 1997: Bednjanski govor u kajkavštini. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 15–20.

LONČARIĆ, M. – 1999: Hrvatska narječja i hrvatski književni jezik. *Kaj*, XXXII, 4–5, Zagreb, 47–57.

LONČARIĆ, M. – 2003: Galovićevo i današnja peteranska kajkavština. *Kaj*, XXXVI, 1–2, Zagreb, 26–35.

LONČARIĆ, M. – 2006: Kajkavština izvan Hrvatske. *Kaj*, XXXIX, 3, Zagreb, 31–44.

LONČARIĆ, M. i KEKEZ, S. – 2007: Čakavština i kajkavština kao književni jezici i danas u književnosti. *Kaj*, XL, 6, Zagreb, 67–83.

LOVRIĆ, A. Ž. i RAC, M. – 1997a: Arhaično prirodoslovno nazivlje na bednjanskom “baegnjunskom” govoru sjevernog Zagorja. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 41–54.

LOVRIĆ, A. Ž. – 1997b: Pregled kajkavskog prirodoslovnog nazivlja u Hrvatskom zagorju. *Kaj*, XXX, 3–4, Zagreb, 33–54.

LUKENDA, M. – 1992: Prilog proučavanju današnjih krapinskih prezimena. *Kaj*, XXV, 1–2, Zagreb, 31–40.

MARESIĆ, J. – 1994: Frazemi u govoru Kloštra Podravskog. *Kaj*, XXVII, 2–3, Zagreb, 26–29.

MARESIĆ, J. – 2004: O leksiku gradišćanskohrvatskih kajkavaca. *Kaj*, XXXVII, 1–2, Zagreb, 47–62.

MARESIĆ, J. – 2007a: Odabir leksikografske građe u kajkavskim dijalekatnim rječnicima. *Kaj*, XL, 3, Zagreb, 69–78.

MARESIĆ, J. – 2007b: Riječ do riječi – rječnik. *Kaj*, XL, 4–5, Zagreb, 109–110.

MIHOLEK, V. – 2005: Prilog leksikografiji đurđevečke kajkavštine. *Kaj*, XXXVIII, 1–2, Zagreb, 101–108.

MOGUŠ, M. – 1973: Što pokazuju Krležine dublete u “Baladama”. *Kaj*, VI, 8–9, Zagreb, 62–73.

PAŽUR, B. – 1997: Priručni rječnik uz Bednjansku svadbu. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 111–115.

PETRIČEC, P. – 2001: Manje poznate riječi virovske kajkavštine. *Kaj*, XXXIV, 3, Zagreb, 46–47.

PIŠKOREC, V. – 2005: Onomaziološki opis đurđevečkih germanizama. *Kaj*, XXXVIII, 1–2, Zagreb, 63–81.

PRPIĆ, T. – 1974: Rječnik starokajkavskog medicinskog nazivlja. *Kaj*, VII, 11, Zagreb, 65–88.

PUŠKADIJA-RIBKIN, T. – 1995: O mogućem autoru gramatike kajkavskoga jezika za Nijemce. *Kaj*, XXVIII, 1–2, Zagreb, 40–48.

PUŠKADIJA-RIBKIN, T. – 2000a: Prilog bibliografiji djela Pavla Rittera Vitezovića. *Kaj*, XXXIII, 3–4, Zagreb, 61–66.

PUŠKADIJA-RIBKIN, T. – 2000b: Trattnerova tiskara i knjižara u Varaždinu, a zatim u Zagrebu. *Kaj*, XXXIII, 1–2, Zagreb, 27–49.

SKOK, J. – 1993a: Jezik hereze u funkciji pjesničke sinteze. *Kaj*, XXVI, 2–3–4, Zagreb, 217–225.

SKOK, J. – 1993b: Krležina fuga kajkavica haeretica. *Kaj*, XXVI, 2–3–4, Zagreb, 3–12.

SKOK, J. – 2004: Je li moguća i da li je potrebna standardizacija kajkavskoga jezika. *Kaj*, XXXVII, 4–5, Zagreb, 3–11.

SVIBEN, K. – 1969: Govor zlatarskog kraja. *Kaj*, II, 9, Zagreb, 82–94.

ŠICEL, M. – 1998: Gjalski i kajkavština. *Kaj*, XXXI, 3–4, Zagreb, 53–58.

ŠIMUNIĆ, A. – 1993: Kajkavski spleen. *Kaj*, XXVI, 1, Zagreb, 19–20.

ŠOJAT, A. – 1968: Jezik Domjanićevih kajkavskih pjesama. *Kaj*, I, 12, Zagreb, 104–113.

ŠOJAT, A. – 1969/70/71: Kratki navuk jezičnice horvatske (Jezik stare kajkavske književnosti). *Kaj*, II, 3–4, 49–61; 5, 65–80; 7–8, 49–64; 10, 65–80; 12, 65–80; III, 2, 81–96; 3–4, 65–80; 10, 49–64; IV, 10, 81–96; 11, 65–80.

ŠOJAT, A. – 1991a: O govoru Krapine, *Kaj*, XXIV, 5–6, Zagreb, 21–29.

ŠOJAT, A. – 1991b: Suvremeni pristup kajkavskoj problematici. *Kaj*, XXIV, 2–3, Zagreb, 138–140.

ŠOJAT, A. – 1992: Kulturološko-jezične značajke Pavlinskoga zbornika (1644). *Kaj*, XXV, 4, Zagreb, 21–28.

ŠOJAT, O. – 1971: Baltazar Adam Krčelić kao pisac djela na kajkavskom književnom jeziku. *Kaj*, IV, 5, Zagreb, 20–30.

ŠOJAT, O. – 1974: Juraj Habelić (1609–1678) i njegov književni rad. *Kaj*, VII, 10, Zagreb, 5–16.

ŠTEBIH, B. – 2002: Germanizmi u zagrebačkom govoru. *Kaj*, XXXV, 5–6, Zagreb, 31–36.

TEŽAK, S. – 1970: Kajkavci na razmeđu. *Kaj*, III, 6, Zagreb, 38–48.

TEŽAK, S. – 1976: Govori na području općine Ozalj. *Kaj*, IX, 9–11, Zagreb, 137–139.

TEŽAK, S. – 1988: Kajkavski dijalekt i književni jezik. *Kaj*, XXI, 1–2, Zagreb, 23–34.

TEŽAK, S. – 1995: Četvrt stoljeća Belostenčeve jezične riznice, *Kaj*, XXIV, 1, Zagreb, 13–19.

TEŽAK, S. – 1999: Uloga kajkavskoga narječja u razvoju hrvatskoga standardnog jezika. *Kaj*, XXXII, 4–5, Zagreb, 59–70.

- TRNSKI, J. – 1981: Kajkavski govor dugoselskog kraja. *Kaj*, XIII, 4, Zagreb, 193–199.
- ULOVEC, O. – 2006: Toponimi osnove “grad”, njihove lokacije i naselja na južnim padinama Medvednice. *Kaj*, XXXIX, 1–2, Zagreb, 117–126.
- VALJAVEC, M. – v. Jembrih
- VONČINA, J. – 1971: O jeziku ozaljskoga kruga. *Kaj*, IV, 9, Zagreb, 61–64.
- VUČETIĆ, Š. – 1973: O kajkavskom izvorištu jezika Miroslava Krleže. *Kaj*, VI, 8–9, Zagreb, 49–57.
- VULIĆ, S. – 2000: Jezik pučkih pripovijesti podravskih Hrvata u Mađarskoj. *Kaj*, XXXIII, 5, 37–46.
- ZEČEVIĆ, V. – 1993: Početak Zagreba (izbor iz Danice zagrebečke). *Kaj*, XXVI, 5–6, Zagreb, 79–82.
- ZEČEVIĆ, V. – 1997: Bednjanski govor u tipološkoj klasifikaciji kajkavskih govora. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 21–30.
- ZVONAR, I. – 2005: Kajkavski govori sjeverozapadne Hrvatske s posebnim obzirom na Međimurje. *Kaj*, XXXVIII, 4–5, Zagreb, 73–84.
- ZVONAR, I. – 2006: Uz prvi pretisak *Ztolétnoga kalendara* Tomaša Mikloušića. *Kaj*, XXXIX, 5–6, Zagreb, 95–106.
- ZVONAR, I. – 2007: Hrvatski kajkavski jezik ili jedno srodno narječje iz Prekmurja u Martjanskoj pjesmarici (starijoj). *Kaj*, XL, 1–2, Zagreb, 41–64.

B. JEZIKOSLOVNI PRIKAZI U KAJU

- BARTOLIĆ, Z. – 1991: Stari Vramec u novom ruhu (Uz reprint Vramčeve Poštile – priređivač Alojz Jembrih, izd. “Kršćanska sadašnjost” Zagreb i Zavod za znanstveni rad JAZU, Varaždin, 1990.), XXIV, 1, Zagreb, 91–92.
- BLAŽEKA, Đ. – 2007: Kajkavski u povijesnom i sadašnjem obzorju (Zbornik radova s okruglih stolova (znanstvenih kolokvija i skupova) u Krapini 2002.–2006., Hrvatska udruga Muži zagorskoga srca, Zabok, 2006., 590 str., urednici: Nikola Capar, Alojz Jembrih, Vladimir Poljanec). *Kaj*, XL, 4–5, Zagreb, 174–176.
- CVITANOVIĆ, Đ. – 1993: Jezični i umjetnički izraz na kajkavskom tlu (“Kajkavsko spravišće”, Zagreb, 1993., urednik: dr. Ivo Kalinski). *Kaj*, XXVI, 5–6, Zagreb, 103–106.
- CVITANOVIĆ, Đ. – 1994: Lepoglavski zbornik 1993. *Kaj*, XXVII, 1, Zagreb, 73–75.
- DAMJANOVIĆ, S. – 2005: Poticajno Kukuljevićevo djelo (*Kukuljevićevi dani* u Varaždinskim Toplicama 2001–2003, ur. Božena Filipan, Ogranak Matice hrvatske Varaždinske Toplice, 2005.). *Kaj*, XXXVIII, 4–5, Zagreb, 169–170.
- ERJAVEC, N. – 1992: Rječnik hrvatskoga kajkavskoga književnog jezika (U povodu izlaska iz tiska šestog sveska). *Kaj*, XXV, 3, Zagreb, 91–92.
- HRG, F. – 1997: Ivanečki govor i rječnik (Nakladnik: Narodno sveučilište “Đ. Arnold”, Ivanec, 1996.). *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 141–143.
- JEMBRIH, A. – 1991: Kajkavsko leksičko blago (Uz pet svezaka *Rječnika hrvatskoga*

kajkavskoga književnog jezika). *Kaj*, XXIV, 2–3, Zagreb, 135–138.

JEMBRIH, A. – 1997: Mjesto i značenje Ignaca Kristijanovića u kajkavskom književno-jezičnom krugu 19. stoljeća (Post festum obilježavanja 200. obljetnice rođenja). *Kaj*, XXX, 3–4, Zagreb, 156–158.

JEMBRIH, A. – 2003: Jezikoslovni *gazophylacium* Stjepana Težaka. *Kaj*, XXXVI, 1–2, Zagreb, 161–163.

KUZMIĆ, M. – 2006: Mala kajkavska gramatika Željka Funde. Zanimljiv amaterski dijalektološki rad (Željko Funda, *Mala kajkavska gramatika*, Varaždin, jesen 2004., 61 str.). *Kaj*, XXXIX, 3, Zagreb, 129–131.

KUZMIĆ, M. – 2007: Značajan prinos goranskoj kajkavštini (Josip Lisac, *Tragom zavičaja: delnički govor i govor Gornjih Turni u svjetlosti goranskih kajkavskih govora*, Književni krug, Split, 2006., 180 str.). *Kaj*, XL, 4–5, Zagreb, 117–120.

LISAC, J. – 2002: Knjiga o govoru Kroke u Sloveniji (Jožica Škofic, *Govorica jih izdaja*, Javni zavod Linhartova dvorana Radovljica, Kropa, 2001.). *Kaj*, XXXV, 3, Zagreb, str. 117.

MARESIĆ, J. – 1999: Vrijedno dijalektološko djelo (Sanja Vulić – Bernardina Petrović, *Govor Hrvatskoga Groba u Slovačkoj*, Korabljica broj 5, Zagreb, 1999.). *Kaj*, XXXII, 6, Zagreb, 115–116.

MARESIĆ, J. – 2004: Međimurska prezimena – odraz međimurske povijesti, jezika i kulture (Anđela Frančić, *Međimurska prezimena*, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, Zagreb, 2002., 600 str.). *Kaj*, XXXVII, 1–2, Zagreb, 141–142.

MARESIĆ, J. – 2007a: Josip Lisac: Tragom goranskoga zavičaja. *Kaj*, XL, 3, Zagreb, str. 137.

MARESIĆ, J. – 2007b: Ogleđi Mije Lončarića o kajkavskim i drugim hrvatskim govorima. *Kaj*, XL, 3, Zagreb, str. 141.

NOVAK, K. – 2007: *Georgiana* Velimira Piškorca (Velimir Piškorec, *Georgiana. Rasprave i ogleđi o đurđevečkom govoru i hrvatskoj kajkavskoj književnosti*, FF-press, Zagreb, 2005., 155 str.). *Kaj*, XL, 3, Zagreb, 138–140.

PAJUR, F. – 2005: Alojz Jembrih – dobri pastir starokajkavskih pretisaka (Uz pretisak knjige *Nebeski pastir pogublenu ovcu išče* Gregura Kapucina (Jurja Malevca), Kajkaviana, Zagreb–Donja Stubica, 2005., ur. Alojz Jembrih). *Kaj*, XXXVIII, 3, Zagreb, 110–111.

PAŽUR, B. – 1992: Najvažnija knjiga za gradišćanske Hrvate (Grupa autora: *Gradišćanskohrvatsko-hrvatskonimški rječnik*, Zagreb – Eisenstadt, 1991.). *Kaj*, XXV, 1–2, Zagreb, 129–131.

PAŽUR, B. – 1997: Kajkavska tribina – temeljna pitanja hrvatske dijalektologije. *Kaj*, XXX, 5–6, Zagreb, 143–144.

PAŽUR, B. – 2003: Decretum: pretisak prve kajkavske knjige kao suvremeno djelo (Ivanuš (Ivan) Pergošić, *Decretum*, kritički pretisak i transkripcija – Zvonimir Bartolić, Matica hrvatska i “Zrinski”, Čakovec, 2003.). *Kaj*, XXXVI, 3, Zagreb, 119–121.

PERIČIĆ, H. – 1998: Tri priloga Josipa Lisca povijesti kajkavskog jezika i književnosti. *Kaj*, XXXI, 1, Zagreb, 114–115.

PERIČIĆ, D. – 1998: Za izbornu nastavu kajkavštine (*Kajkavsko narječje i književnost u nastavi*, Zbornici radova sa stručno-znanstvenog skupa u Čakovcu 11. travnja 1997.,

Književni krug Reči rieč Županije međimurske, 1997.). *Kaj*, XXXI, 2, Zagreb, str. 120.

PRANJKOVIĆ, I. – 1991: Kontinuirana suradnja (Alojz Jembrih, *Hrvatsko-slovenske književnojezične veze*, “Zrinski”, Čakovec, 1991.). *Kaj*, XXIV, 5–6, Zagreb, 107–109.

SOVIĆ, I. – 1991: Knjiga o kajkavskom narječju za stručnjake i nestručnjake (Mijo Lončarić: *Kaj – jučer i danas. Ogledi o dijalektologiji i hrvatskoj kajkavštini – s kartom narječja i bibliografijom*, “Zrinski”, Čakovec, 1990.). *Kaj*, XXIV, 5–6, Zagreb, 105–107.

ŠICEL, M. – 1991: Nove spoznaje o jeziku Balada Petrice Kerempuha (Josip Vončina: *Korijeni Krležina Kerempuha*, izd. “Naprijed”, Zagreb, 1991.). *Kaj*, XXIV, 4, Zagreb, 91–93.

ŠICEL, M. – 1993: Kritika o književnoj kajkavštini danas i sutra (U povodu zbornika “Jezični i umjetnički izraz na kajkavskom tlu” – zbornik radova sa znanstvenih skupova u Krapini – “Kajkavsko spravišće”, Zagreb, 1993.). *Kaj*, XXVI, 5–6, Zagreb, 101–103.

ŠICEL, M. – 1998: Kontinuitet kajkavštine u hrvatskoj književnosti (U povodu monografije *Zagrebački kaj*). *Kaj*, XXXI, 5–6, Zagreb, 136–137.

ŠIMUNOVIĆ, P. – 1998: “Zagrebački kaj” – govor grada i prigradskih naselja (Antun Šojat, Vida Barac-Grum, Ivan Kalinski, Mijo Lončarić, Vesna Zečević, *Zagrebački kaj*, Institut za jezik i jezikoslovlje, Posebna izdanja, knj.5, uredili: Antun Šojat, gl. urednik, Mijo Lončarić i Vesna Zečević, Zagreb, 1998.). *Kaj*, XXXI, 5–6, Zagreb, 134–136.

ŠOJAT, A. – 1991: Suvremeni pristup kajkavskoj problematici (Mijo Lončarić: *Kaj – jučer i danas*, izd. TIZ “Zrinski”, Čakovec, 1990.). *Kaj*, XXIV, 2–3, Zagreb, 138–140.

ŠOJAT, A. – 2002: Rječnik varaždinskoga kajkavskog govora Tomislava Lipljina. *Kaj*, XXXV, 3, Zagreb, 119–120.

VARGA, A. – 1987: Bilogorski kajkavski govori (Mijo Lončarić, *Bilogorski kajkavski govori* (monografija), *Rasprave Zavoda za jezik IFF*, sv. 12, Zagreb, 1986., 224 str.). *Kaj*, XX, 3, Zagreb, 89–91.

THE MAJORITY OF KAJKAVIAN IDIOMS IN THE KAJ PERIODICAL
DIALECTOLOGICAL WORKS

By Mijo Lončarić, Martina Kuzmić

Summary

A short overview is given on the papers published in the KAJ periodical in which Kajkavian folk tongues are described falling into the Kajkavian dialect plurality - their majority, in fact all of them except the ones from Gorski Kotar (those are described separately). Martina Kuzmić has made a list of works on the Kajkavian dialect – on the folk tongues in Croatia and diaspora, on urban Kajkavian tongues, the Kajkavian literary language and the language of dialectal literature. The list is contained in this paper.

Several works have been inspired after a monograph had been published on certain Kajkavian regions. Thereby some areas acquired the first scientific descriptions of their tongues. Several such works have been published recently written by young authors.

The works vary in character – from amateur ones to novice expert and articulate works and to scientific works of our well known dialectologists. Of course, amateur works are also valuable. Their special value lies in the fact that these are regularly the works of native speakers who can offer essential information on the tongue.

There is discussion on certain local tongues, on larger or wider areas, groups of tongues and Kajkavian dialects, main idiom characteristics, their certain levels and characteristics (names, ethnographical and natural-history, schoolchildren slang, Germanisms (German loanwords in the Croatian language), classification, relation regarding the Slovenian language, etc.)

Key words: group of dialects, dialect, Kajkavian dialect, folk idioms, urban idioms, dialectological works, the KAJ periodical